
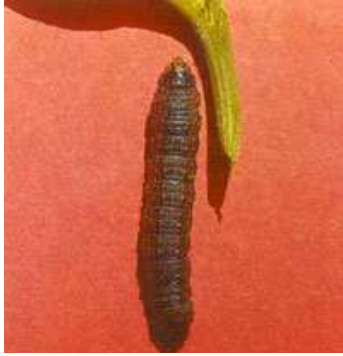

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಹನುಮನಮಟ್ಟಿ, ತಾ: ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರು, ಜಿ: ಹಾವೇರಿ ಕಡಲೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

ಕೀಟಗಳು

ಬೆಳೆಯ ಹಂತ	ಕೀಟ	ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸಮಗ್ರ ಪೀಡೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
ಬೀಜ ಶೇಖರಣೆ	ಬುರಬುರಿ ಕ್ಯಾಲಚೋಬ್ರೂಚಿಪ್ (ಚೈನನೇಸೀಸ್) 	<ul style="list-style-type: none"> ಮರಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರೌಢ ಹುಳುಗಳು ಕಾಳನ್ನು ರಂಧ್ರ ಕೊರೆದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಕಾಳಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತತ್ತಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪೀಡೆಯಿಂದ ಕಾಬೂಲ್ ತಳಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ಕಟಾವಿನ 15 ದಿನಗಳ ಮೊದಲು ಬೆಳೆಯ ಮೇಲೆ 2 ಮಿಲಿ ಮೆಲಾಥಿಯನ್ ಇ.ಸಿ.1 ಲೀ.ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಕಾಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಒಣಗಿಸಬೇಕು (ಶೇ.10 ತೇವಾಂಶ) ಶೇಖರಿಸುವಾಗ ಕಾಳಿನೊಂದಿಗೆ ಬೇವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸುವುದು. ಪ್ರತಿ ಕೆ.ಜಿ. ಬೀಜಕ್ಕೆ 10 ಮಿ.ಲಿ ಔಡಲ ಎಣ್ಣೆ ಲೇಪನ ಮಾಡಿ ಶೇಖರಿಸುವುದು. ಶೇಖರಣೆಗಿಂತ ಮೊದಲು ಗೋಣಿ ಚೀಲವನ್ನು ಶೇ.10ರ ಮೆಲಾಥಿಯನ್ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಅದ್ದಬೇಕು. ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ ಚೀಲದೊಳಗೆ ಕಾಳಿನ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಉಸುಕಿನ (ಮರಳು) ಪದರನ್ನು ಹಾಕುವುದು ನಂತರ ಚೀಲ ಹೊಲಿಯುವುದು.
ಎಲ್ಲಾ ಹಂತ	ಗಿಡ ಕತ್ತರಿಸುವ ಹುಳು (ಅಗ್ರೋಸ್ವೀಸ್ ಇಪ್ಸಿಲಾನ್) 	<ul style="list-style-type: none"> ಈ ಹುಳು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೊಂಬಿ ಕಾಂಡವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಉಳುಮೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಳೆತ ತಿಪ್ಪೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು. ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಕೊನೆಯ ವಾರಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. ಅಂತರ್ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಗೋಧಿ ಅಥವಾ ಸಾಸಿವೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಇದರ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ 2 ಮಿ.ಲಿ.ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ 35 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ . 0.5 ಮಿ.ಲಿ ಡೆಲ್ಟಾ ಮೆಥ್ರಿನ್ 2.8 ಇ.ಸಿ 3 ಮಿ.ಲಿ ಪ್ರೊಫೆನೋಫಾಸ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು. 100 ಮಿ.ಲಿ ಮೋನೋಕ್ರೋಟೋಪಾಸ್ 36 ಎಸ್.ಎಲ್+ 10 ಕೆಜಿ ಅಕ್ಕಿ ತೌಡು + 1 ಕೆಜಿ ಬೆಲ್ಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ವಿಷಭರಿತ ಆಹಾರವನ್ನು ಒಂದು ದಿವಸ ಇಟ್ಟು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಎರಚುವುದು.

ಬೆಳೆಯ ಹಂತ	ಕೀಟ	ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸಮಗ್ರ ಪೀಡೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
<p>ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಂತದಿಂದ ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತ</p>	<p>ಕಾಯಿ ಕೊರಕ (ಹೆಲಿಕೋವರ್ಪಾ ಆರ್ಮಿಜೆರಾ)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ಮರಿಹುಳ ಚಿಗುರು ಎಲೆಯ ಪತ್ರ ಹರಿತ್ತನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಪೂರ್ತಿ ಗಿಡವನ್ನು ತಿಂದು ಬರಿದಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾಯಿ ಬಿಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಳುಗಳ ಕಾಯಿಯ ಒಳಗೆ ಸೇರಿ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಕೊರೆದು ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೀಜವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಉಳುಮೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಯ ಹಂತವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸೂಕ್ತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. ಸಸಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. 50 ಮೀಟರ್ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 2 ಮೋಹಕ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಬಳಸಿ ಪತಂಗಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು. ಬೆಳೆ ನಿಲುವಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರವಾದ ಕವಲೊಡೆದ ರಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದರಿಂದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕುಳಿತು ಹುಳುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದು. ಮರಿ ಹುಳುಗಳು ದೊಡ್ಡವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು. ತತ್ತಿನಾಶಕಗಳಾದ 2 ಮಿ.ಲಿ.ಪೊಪೆನೋಫಾಸ್ 50 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 0.6ಗಾಂ ಥಯೋಡಿಕಾರ್ಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯು.ಎಸ್.ಪಿ. ಅಥವಾ 0.6 ಗಾಂ ಮಿಥೋಮಿಲ್ 40 ಎಸ್.ಪಿ ಒಂದು ಲೀ.ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 300-400 ಲೀ. ದಾವಣ ಬಳಸಿರಿ. ಎರೆಡನೆ ಸಿಂಪರಣೆಯಾಗಿ ಶೇ.5ರ ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ಕಶಾಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಬೇವಿನ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು 1500 ಪಿ.ಎಂ 2 ಮಿ.ಲಿ ಒಂಧು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ. ಮೂರನೆ ಹಂತದ ಸಿಂಪರಣೆಯಾಗಿ (ಹೆಲಿಕೋವರ್ಪಾ) ಹಿಯರ್ಸ್ (Hears) ಎನ್.ಪಿ.ವಿ 1X10⁹ OBC / ಎಕರೆಗೆ ಬಳಸಿರಿ ಹಾಗೂ ಸಿಂಪರಣಾ ದಾವಣ ಜೊತೆಗೆ 150 ಗಾಂ. ನೀಲಿಪುಡಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಧ ಕೆ.ಜಿ. ಬೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮರಿಹುಳುಗಳಿಗೆ ನಂಜು ರೋಗ ತಗಲಿ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡುತ್ತಾ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕನೆ ಸಿಂಪರಣೆಗಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಶ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಾದ 0.3 ಮಿ.ಲಿ. ಇಂಡಾಕ್ಸಿಕಾರ್ಬ್ 14.5 ಎಸ್.ಸಿ. ಅಥವಾ 0.1 ಮಿ.ಲಿ. ಸ್ಪೈನೋಸ್ಯಾಡ್ 45 ಎಸ್.ಸಿ. ಅಥವಾ 0.2 ಗಾಂ ಇಮಾಮೆಕ್ಟಿನ್ ಬೇಂಜೋಯೆಟ 5 ಎಸ್.ಜಿ. ಅಥವಾ 0.15 ಮಿ.ಲಿ. ಪ್ಲೂಬೆಂಡಿಯಾಮೈಡ್ 480 ಎಸ್.ಸಿ. ಅಥವಾ 2 ಮಿ.ಲಿ. ಕ್ಲಿನಾಲ್ಬಾಸ್ 25 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 2.5 ಮಿ.ಲಿ. ಕ್ಲೋರೋಪೈರಿಫಾಸ್ 20 ಇ.ಸಿ. ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.

ರೋಗಗಳು

ಬೆಳೆಯ ಹಂತ	ರೋಗಗಳು	ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸಮಗ್ರ ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ
<p>ಮೊಳಕೆ ಹಂತ</p>	<p>ಕತ್ತು ಕೊಳೆ ರೋಗ (ಸ್ಕ್ವಿರೋಶಿಯಂ ರೋಲ್ವಿಸಿ)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • ಈ ರೋಗವು ಮೊಳಕೆಯಿಂದ ಆರು ವಾರಗಳವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಸಸಿಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಂಪಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತವೆ. • ಬೇರು ಮತ್ತು ಕಾಂಡ ಕೂಡುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆತು ನಂತರ ಬಿಳಿ ಉಣ್ಣೆಯಂತೆ ಶೀಲೀಂಧ್ರವು ಬೆಳೆದು ಕ್ರಮೇಣ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳಿನ ಆಕಾರದ ರೋಗಾಣು ಬೀಜಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> • ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು. • ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು 1.5 ಗ್ರಾಂ.ಕಾರ್ಬಾಕ್ಸಿನ್ ಮತ್ತು ಥೈರಾಂ 1.5 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಕೆ.ಜಿ. ಬೀಜದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡುವುದು.
<p>ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಾಗೂ ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತ</p>	<p>ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗ ರೈಜಕ್ಟೋನಿಯಾ ಬಟಾಟಿಕೋಲಾ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • ಈ ರೋಗವು ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಾಗೂ ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದು ಸಸಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಂಪಾಗಿ ಸಾಯುತ್ತವೆ. • ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡದ ಬೇರುಗಳು ಕೊಳೆಯುವುದರಿಂದ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಡ ಮೊದಲು ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಒಣಗುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> • ಈ ರೋಗಾಣುಗಳು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಜೀವಿಸುವುದರಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. • ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಹೊಲದಲ್ಲಿ 3ರಿಂದ 4 ವರ್ಷ ಜೋಳದೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. • ರೋಗ ರಹಿತ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ಬಳಸುವುದು. • 4 ರಿಂದ 5 ಟನ್ ತಿಪ್ಪೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜೈವಿಕ ಶೀಲೀಂಧ್ರ ನಾಶಕದ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸುವುದು. • ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜೈವಿಕ ಶೀಲೀಂಧ್ರ ನಾಶಕದಿಂದ 4 ಗ್ರಾಂ/ಕೆ.ಜಿ.ದಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. • 2 ಗ್ರಾಂ.ಕ್ಯಾಪ್ಟಾನ್ 80 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಥೈರಾಂ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಮೆಂಕೊರೈಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಪ್ರತಿ ಕೆ.ಜಿ. ಬೀಜದೊಂದಿಗೆ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡುವುದು.

ಬೆಲೆಯ ಹಂತ	ರೋಗಗಳು	ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸಮಗ್ರ ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ
<p>ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಂತದಿಂದ ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತ</p>	<p>ತುಕ್ಕು ರೋಗ (ಯುರೊಮೈಸಿಸ್ ಸಿಸಿರಿ)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ಗಿಡದ ಕೆಳಭಾಗದ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಭಿಕವಾಗಿ ಎಲೆಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆ ಕಾಣಬಹುದು. ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉದುರುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ಪಾರಂಭಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ 1 ಮಿ.ಲಿ. ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ನಾಲ್ಕು 5 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 2 ಗಾಂ ಮೆಂಕೋರೈಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯು.ಪಿ. ಪ್ರತಿ ಲಿ. ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು. ಇದೇ ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಪುನರಾವರ್ತಿಸುವುದು.
<p>ಎಲ್ಲಾ ಹಂತ</p>	<p>ಪ್ಯೂಸೆರಿಯಂ ಸೊರಗು ರೋಗ ಪ್ಯೂಸೆರಿಯಂ ಆಕ್ಸಿಸ್ ಪೋರೆಂ ಫಾರ್ಮೆಸ್ ಸ್ಪೀಸೀಸ್ ಸಿಚಿರಿ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸೀಳಿ ನೋಡಿದಾಗ ನೀರಿನ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳು ಭಾಗಶಃ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣ ಒಣಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 	